

A

1915 okt. 17

*Ippen Tivadar közös külügyminisztériumi osztályfőnök átirata a magyar miniszterelnökséghez
„hazai szlávok külföldi monarchiaellenes mozgalmi” tárgyában¹*

ME 1915–XII. res.—450 (5730 res/915)
(Német nyelvű gépelt irat fordítása)

93837/17.

Bécs, 1915. október 17-én.
Titkos!

Szlávjaink monarchiaellenes mozgalmi külföldön.

Chum cs. kir. kerületi kapitány, akit a cs. és kir. külügyminisztériumnak elsőrangú államrendőrségi erőként és a cseh kérdés különös ismerőjeként jelöltek meg, itteni indítványra nemrég Svájcba küldetett ki, hogy a monarchiaellenes cseh agitáció megfigyelésére és annak a belfölddel való mindenkori kapcsolata felderítésére megszervezett és általa még kialakítandó szolgálat vezetője legyen.

Miután azonban a svájci osztrák-magyar képviselői hatóságok rendelkezésére álló különböző újkeletű jelek arra mutatnak, hogy a cseh agitáció központjának Svájcban Angliába (London) való áthelyezése tervezetne az ottani délszláv és szlovák vezetőkkel [szándékolt] együttműködés céljából, a berni osztrák-magyar követség és a genfi cs. és kir. konzulátus felvetette azt a gondolatot, hogy az említett monarchiaellenes szláv mozgalom Angliában Hollandiából figyeltessék meg.

A cs. és kir. külügyminisztériumnak, amely a nevezett osztrák-magyar képviselői hatóságok e javaslatát figyelemre méltónak tartja, az a véleménye, hogy legelőbb is ajánlatos volna a berni osztrák-magyar követség útján meghagyni Chum cs. kir. kerületi kapitánynak, nyilatkozzék saját észleletei alapján, az ő véleménye szerint is indokolt volna-e esetleg tevékenysége áthelyezése Hágába, vagy talán egy külön államrendőrségi megfigyelő szolgálat felállítása ugyanott.

Mielőtt azonban a cs. és kir. Külügyminisztérium ilyértelmű utasítással látná el a berni osztrák-magyar követséget, megkeresendőnek vélte a cs. és kir. Belügyminisztériumot az egyidejűleg hozzá intézett átirattal, amelynek másolata megküldetik a cs. kir. minisztertanácsi elnökségnek, a cs. és kir. hadsereg főparancsnokságnak és a cs. és kir. fővezérkari nyilvántartóirodának, hogy mielőbb közölje az ottani véleményt e tárgyban.

Midőn a cs. és kir. Külügyminisztérium fentieket tisztelettel a m. kir. Miniszterelnökség tudomására hozza, tetszésére bízva a m. kir. Miniszterelnökségnek, hogy mindenkori megjegyzéseire és óhajaira nézve e kérdésben a cs. kir. Belügyminisztériummal, illetőleg a cs. kir. minisztertanácsi elnökséggel közvetlenül vegye fel az érintkezést.

Másolat a cs. és kir. közös pénzügyminisztériumnak Bosznia-Hercegovina ügyeiben.

A miniszter helyett:

Ippen s. k.

¹ Az irat felzetén olvasható a Tisza ceruzajegyzése — „válasz: nincs észrevételem” — alapján készített német nyelvű miniszterelnökségi válaszfogalmazvány is: „Közös külügyminiszter úrnak. — Bizalmas! S. k. felbontásra. — Hivatkozással f. é. október 17-i 93837/17. sz. nagybecsű átiratára, van szerencsém Excellenciáddal közölni, hogy nincs ellenvetésem a hazai szlávok külföldi monarchiaellenes mozgalmi Hollandiából való megfigyelésének ötlete ellen. — Budapest, 1915. október 24-én. Tisza s. k. D[rasche-] L[ázár] s. k. — K[iad.] 1915 X/26.”